

Verslag van de EMB werkconferentie dd 9 mei gehouden in Monster.

Presentatie door Vera Munde over alertheid bij mensen met zeer ernstige verstandelijke en meervoudige beperkingen.

We waren met 60 mensen.

Vera hield haar presentatie over alertheid. De powerpoint presentatie wordt apart bijgevoegd. Daar staan ook haar gegevens op. Je kunt haar ook vragen een scholing te geven over de lijst alertheid.

Het valt niet mee om zorg te bieden aan mensen met zeer ernstige verstandelijke en meervoudige beperkingen. Een vraag die we steeds weer tegenkomen is: wanneer kunnen we het beste beginnen met een activiteit? We gaan er dan ervan uit dat we het beste voor een moment kunnen kiezen waarop de persoon met zeer ernstige verstandelijke en meervoudige beperkingen 'erbij is'. Dit wordt ook alertheid genoemd. Maar hoe herkennen we een dergelijk moment? En hoe kunnen we ervoor zorgen dat deze momenten vaker voorkomen?

Het doel van de Lijst Alertheid is om een antwoord te vinden op deze vragen. Omdat wij verwachten dat deze antwoorden per persoon erg kunnen verschillen, zijn we op zoek naar een individueel alertheidsprofiel. In een eerste stap wordt gezocht naar de alerte momenten van de persoon met zeer ernstige verstandelijke en meervoudige beperkingen op een dag. Vervolgens wordt op deze momenten gekeken naar de reacties van de persoon op verschillende stimuli. Op basis van deze informatie wordt in het alertheidsprofiel beschreven op welke momenten de geobserveerde persoon meestal alert is, hoe hij of zij dit laat zien en welke stimuli hem of haar alert(er) maken.

Het alertheidsprofiel kan begeleiders helpen om een passend tijdstip voor een activiteit te kiezen. Ook kan het begeleiders bewust maken van de (vaak) korte tijd die de meeste personen met zeer ernstige verstandelijke en meervoudige beperkingen alert zijn. Misschien is het voor sommige personen beter om meerdere malen gedurende enkele minuten met een activiteit bezig te zijn in plaats van één keer een half uur lang? Verder kan de Lijst Alertheid gebruikt worden voor het opstellen en uitvoeren van individuele werkdoelen.

Na de presentatie zijn we in groepen uiteen gegaan met de volgende vragen:

1. herken je uit jou praktijk iets uit de presentatie
2. kun je voorbeelden geven
3. waar lopen jullie qua alertheid tegenaan
4. wat kunnen we in de praktijk met de resultaten van dit onderzoek
5. hebben jullie nog vragen of opmerkingen voor onderzoeker Vera
7. kan de regiegroep hierin nog ondersteunen

De antwoorden uit de groepjes op een rij:

1. iedereen herkende wel de alertheidsproblemen.

2. men herkent de schommelingen in alertheid wel.

Tot nu toe is er nog weinig mee gedaan

Dit wordt ook onderzocht bij het competentiecentrum in Ede

de aanlooptijd bij het aanbieden van een activiteit duurt langer, je hebt vaak 1 op 1

begeleiding nodig, bewust met alerheidsfasen omgaan bij het aanbieden van een activiteit,

kennis en ervaringen delen is een goede zaak.

vaak wordt genoemd dat het kennen van de medewerker, de opbouw van de activiteit, herkennen van ruimte, geur en materialen van belang zijn bij verhogen van alertheid. Men vindt het soms moeilijk in te schatten wanneer je iemand nu wel of niet iets aanbiedt. Er zijn ook wel vergissingen: een client die veel sliep probeerde men voortdurend alert te houden, terwijl later bleek dat dit bij het syndroom hoorde wat die client had. Wel kunnen clienten heel erg vertraagd reageren, dus goed opletten. Snoezelen wordt veel gebruikt om alertheid te verhogen dan wel te verlagen. we hebben de alertheidsschaal ingevuld, maar zien nog geen resultaten. Alle disciplines moeten er wel aan meewerken.

3. grootte van de groepen, groepssamenstelling, veel ruis en geluid op de groep kunnen we dit koppelen aan het signaleringsplan?
je moet je wel bewust zijn van je eigen houding
je moet de mens achter de handicap beter willen leren kennen
het is moeilijk op zo'n volle groep om ieders alertheid in de gaten te houden, vooral omdat er ook veel moeilijk verstaanbaar gedrag voorkomt.
Er zijn ook veel bijkomende zaken als epilepsie en medicatie
we weten soms iemands natuurlijke alertheid niet.
Er is goede communicatie hierover nodig tussen wonen en dagbesteding. Weten wanneer je iets aanbiedt.

4. We zien wel het nut in om de alertheid van iedere client te weten te komen en zo het programma van activiteiten daar op aan te passen
Je leert de client hierdoor weer beter kennen
Het is een sleutel voor de begeleiding.
we zouden de lijst multidisciplinair voor iedereen in willen vullen evt. aangevuld met videoanalyse. Je kunt er ook onderzoeksdoelen van maken.
Je kunt hem ook gebruiken om veranderingen in kaart te brengen bv. bij medicatieveranderingen.
Het gaat uiteindelijk allemaal om het krijgen van handvaten voor je omgang met de client.

5. Het lijkt erg op de smi schaal.
Vera: bij alertheidslijst gaat het om het onderzoeken van de alertheid met als doel gericht activiteiten aan te kunnen bieden.
Bij SMI gaat het om het aflezen van de spanning van het lichaam, zodat je de spanning kan helpen verlagen of verhogen.

Waarom noem je de client kind?
Vera: Het is voor kinderen opgezet.

Je zou eerst iets moeten weten over de alertheid van de client voordat je het onderzoek doet en ermee aan het werk gaat.

Vera: dat zou een goede zaak zijn, dan kun je ook vooruitgang meten.

Er is nog geen antwoord gekomen op de golfbeweging bij alertheid.
Vera: Daar moet je op een natuurlijke manier op anticiperen.

in de lijst staan maar 3 zintuigen, smaak, proprioceptie ontbreken.
Vera: Deze zijn het meest voorkomen en komen de meeste reacties op.
Bovendien het is geen SMI onderzoek.

6. Geloven in mogelijkheden, kleine stapjes met je directe collega afspreken.
interview, beeldvorming.

GEWOON DOEN

7. Het onder de aandacht blijven brengen en houden, de kar trekken de regiomanagers stimuleren dit in Nederland op de kaart te zetten. Pedagogen hier veel meer in betrekken, zodat ze op de werkvloer hierover kunnen adviseren.

En toen was de middag alweer voorbij.

Volgende EMB werkconferentie is op 10 okt inn Apeldoorn.
Deze gaat over de resultaten van het onderzoek Pact.

Anneke Poortstra